MUNI
MED

Tisková zpráva, Brno, 2. října 2025

Preventivní mastektomii podstupuje jen třetina pacientek, nový projekt má zvýšit povědomí o rekonstrukcích prsu

Genetická dědičná mutace až desetinásobně zvyšuje riziko rakoviny prsu. Pro preventivní mastektomii se však rozhodne jen každá třetí pacientka. S pochopením vnímání onemocnění a zvýšením zdravotní gramotnosti veřejnosti i zdravotníků pomůže nový projekt.

Karcinomem prsu za svého života onemocní každá jedenáctá žena, což z něj činí jeden z nejpalčivějších problémů v oblasti veřejného zdraví. U žen s dědičnými mutacemi genů BRCA 1 a BRCA 2 je riziko až desetinásobně vyšší. Opatření jako rozšířený screening či operace snižující riziko, tzv. preventivní mastektomie, však nejsou dle odborníků navzdory své dostupnosti dostatečně využívány.

„V Česku se pro chirurgické odstranění prsu rozhodne jen 25–33 % žen, které vědí, že danou zárodečnou mutaci, a tedy zvýšené riziko karcinomu prsu, mají," říká docent Libor Streit, přednosta Kliniky popálenin a plastické chirurgie Fakultní nemocnice Brno a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity. Ve srovnání s některými západními zeměmi, jako jsou například Spojené státy nebo Velká Británie, kde tento podíl dosahuje až 40 %, jde o nižší číslo, přestože preventivní programy v oblasti onkologie v Česku dle Streita patří k těm nejlepším na světě.

Jaké faktory při rozhodování žen o tom, zda preventivní mastektomii podstoupit, hrají roli? Jaké jsou jejich nejčastější obavy? Nakolik pro ně mohou být inspirativní medializované příběhy známých osobností, které už ji podstoupily? To jsou jen některé z otázek, které má za cíl zodpovědět mezinárodní projekt CHOICE (Comprehensive Health Options and Information for Cancer Education), jehož smyslem je zvýšit zdravotní gramotnost v oblasti rakoviny prsu a usnadnit pacientkám informované rozhodování.

„Osvěta v oblasti rakoviny prsu má mnoho rovin. U preventivní mastektomie bývá pozornost často soustředěna především na samotné odstranění prsní tkáně, zatímco rekonstrukce, která na zákrok obvykle bezprostředně navazuje, zůstává ve stínu. Přitom právě rekonstrukce je ve většině případů jeho nedílnou součástí a má zásadní vliv na kvalitu života po operaci. Většina žen v České republice by se pro preventivní zákrok nerozhodla, pokud by neexistovala reálná možnost obnovení estetické integrity prsu," podotýká Streit, na jímž vedené klinice podobné zákroky patří k rutinním výkonům.

Zároveň tlumí obavy, které v nedávné době vyvolala medializace tzv. „nemoci z prsních implantátů", souboru rozmanitých zdravotních potíží, které si některé ženy spojují s přítomností silikonových prsních implantátů. „Ženy se na základě těchto zpráv více zajímaly o rekonstrukce prsu vlastní tkání, byly obezřetnější. Určité potíže se v souvislosti s použitím implantátů sice skutečně mohou objevit, četnost je však velice nízká. Já jsem se za svou kariéru setkal jen se dvěma nebo třemi případy, ta mediální kampaň byla ale natolik silná, že vytvářela pocit, že jde o běžné komplikace."

Iniciativa CHOICE, do které jsou kromě Masarykovy univerzity a Institutu biostatistiky a analýz zapojeni také experti z Portugalska či Řecka, si však klade za cíl posílit zdravotní gramotnost nejen mezi pacientkami, ale i mezi samotnými lékaři – zejména mezi plastickými chirurgy a onkology. Vedle rozsáhlých dotazníkových šetření, která v mezinárodním srovnání usnadní chápání vnímání rakoviny prsu pacientkami, bude mezi hlavními výstupy projektu osvětový webový portál s rozsáhlým slovníkem zdravotní gramotnosti či interaktivní virtuální knihovna. Zlepšit komunikaci s pacientkami pak mají nově připravené školicí programy pro zdravotníky. „Věřím, že náš projekt pomůže, aby o preventivních operacích a rekonstrukci prsu bylo více slyšet, abychom ženám mohli efektivně předávat užitečné informace, a tak pomohli mírnit jejich obavy, které s preventivní mastektomií souvisí," uzavírá Streit.

Kontakt pro média:

Mgr. Václav Tesař, Oddělení pro komunikaci a vnější vztahy, Lékařská fakulta, Masarykova univerzita,
+420 733 553 215, vaclav.tesar@med.muni.cz

doc. MUDr. Libor Streit, Ph.D., Klinika popálenin a plastické chirurgie LF MU a FN Brno,
+420 543 185 611, libor.streit@med.muni.cz